

Tudomány Világforum, Fokváros 2022. december 6-9.

„Tudomány a társadalmi igazságosságért”

Mikuláskor indult a World Science Forum (Tudomány Világforum) idei programja. A világ legrangosabb tudománydiplomáciai fóruma idén újabb fontos epizódjához érkezik: első alkalommal látogat az afrikai kontinensre. Az eseményt 2022. december 6. és 9. között rendezik meg a dél-afrikai Fokvárosban. Az idei Tudományos Világforum főcíme „Tudomány a társadalmi igazságosságért” („Science for Social Justice”) címmel.

Társadalmi igazságosság

A társadalmi igazságosság olyan politikai és filozófiai mozgalom, amelynek célja az erőforrások és lehetőségek jobb elosztása. A társadalmi igazságosság hívei a történelmi igazságtalanságok kezelésével és az erőforrásoknak a hátrányos helyzetű közösségek felé történő irányításával egy igazságosabb és egyenlőbb társadalom létrehozását remélik. Az [ENSZ SDG 2030](#) (Fenntartható Fejlődési Célok) indikátorrendszer, amelyet a WJLF keretei között angol nyelven az [UN&EU Basic Studies](#) tárgy részeként Dr. Borbély-Pecze Tibor Bors előadásában tanulnak a hallgatóink a társadalmi igazságosság és fenntartható fejlődés kapcsolatrendszerére mutatnak rá.

A társadalmi igazságosság az erőforrások, lehetőségek és kiváltságok igazságos és méltányos elosztását jelenti a társadalomban. Eredetileg vallási fogalom volt, mára azonban lazábban a gazdasági előnyökhöz való hozzáférést biztosító társadalmi intézmények igazságos szervezésének fogalmaként értelmezik. Néha "elosztási igazságosságnak" is nevezik.

A társadalmi igazságosság tág fogalom, és sokféleképpen alkalmazzák a nézőpontot a szószólók. A társadalmi igazságosság elemzésében azonban nagy szerepet kapnak az olyan társadalmi meghatározó tényezők, mint a faji vagyoni különbségek vagy az egészségügyi ellátáshoz való egyenlőtlen hozzáférés.

A "társadalmi igazságosság" kifejezés a keresztény teológiából ered, és az első ismert használata az 1840-es évek elején **Luigi Taparelli Theoretical Treatise on Natural Law** című művében jelent meg. Taparelli olasz jezsuita pap volt, aki a **Risorgimento**, a 19. századi olasz nacionalista mozgalom és az Olaszország egyesítése körüli viták idején írt.

Taparelli verziója a társadalmi igazságosságról egyszerűen az igazságosság társadalmi ügyekre való alkalmazását jelentette, és azt vallotta, hogy az embereknek azt kell tenniük, ami helyes, az erkölcsnek a természetes teológián és a valláson alapuló koncepciója alapján, és a történelem nagy részében a társadalmi igazságosság vallási fogalom volt. A társadalmi igazságosság nem minden felfogása hangsúlyozta azonban a vallást. Az ipari forradalom társadalmi hatásával a fogalom elterjedt. A későbbi teoretikusok a társadalmi igazságosságra, mint a társadalmon belüli emberek azon erkölcsi kötelezettségére összpontosítottak, hogy a közjóért dolgozzanak; a leghíresebb példát az alábbiakban tárgyaljuk.

A társadalmi igazságossággal kapcsolatos leggyakoribb állások a közigazgatáshoz és a szociális munkához kapcsolódnak, mivel ezek a foglalkozások közvetlenül a szociális és kormányzati erőforrásokhoz való hozzáférés biztosításával foglalkoznak. Az ezekben a szakmákban dolgozóknak tudatában kell lenniük azoknak az explicit és implicit előítéleteknek, amelyek a társadalom egyes tagjai számára csökkenthetik az ezekhez az erőforrásokhoz való hozzáférést.

De a társadalmi igazságosságért más területeken is lehet kiállni. Például az ügyvédek segíthetnek az igazságszolgáltatási rendszerhez való méltányos hozzáférés biztosításában azáltal, hogy olyan ügyfeleket képviselnek, akiket a meglévő intézmények hagyományosan nem látnak el megfelelően, a lobbisták pedig olyan jogszabályokat szorgalmazhatnak, amelyek a közösségi igazságtalanságokkal foglalkoznak. A társadalmi igazságossággal foglalkozó egyéb szakmák közé tartoznak a mentálhigiénés szakemberek, az áldozatok védelmezői és a közösségfejlesztők.

A társadalmi igazságosság egyik legbefolyásosabb fejtegetése John Rawls 20. századi amerikai filozófustól származik. Az igazságosság elméletében (1971), amelyet a társadalmi igazságosság elméletének nevezett, **Rawls** felvázolta az "igazságosságot, mint méltányosságot".

THE 17 GOALS

169
Targets

3530
Events

1329
Publications

6633
Actions

A konferencia története

A Tudomány Világforum sorozatot az 1999. június 26. és július 1. között Budapesten megrendezett, az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) és a Nemzetközi Tudományos Tanács (ICSU) által, más partnerekkel együttműködésben összehívott "Világkonferencia a XXI. század tudományáról: új elkötelezettség" című rangos találkozó sikere inspirálta.

A tudományos közösség, a társadalom, a politikai döntéshozók és az ipar közötti párbeszéd előmozdítása és fenntartása érdekében tartott találkozó. A Tudomány Világforum négy napja alatt több mint 900 vezető tudós, a politika és az ipar döntéshozói, valamint a civil társadalom és a média képviselői fejtik ki véleményüket a 21. század új tudományos kihívásairól. A több mint 100 országból érkező résztvevők a Tudomány Világnapján, november 10-én - az UNESCO által a tudománynak szentelt napon - és annak környékén gyűlnek össze. E nap alkalmából a kétévente megrendezésre kerülő Tudományos Világforumon adják át az UNESCO tudományos díjait is.

Az első fórumra 2003. november 8-10. között került sor, amelynek középpontjában a "Tudás és társadalom" állt, és amelynek fő célja az volt, hogy világszerte felhívja a figyelmet a tudás növekvő és újszerű szerepére és társadalmi hatásaira.

A 2005-ös második fórum "Tudás, etika és felelősség" címmel a tudás etikai aspektusait, valamint a tudósok és döntéshozók felelősségét kívánta kezelni a 21. század globális társadalmában, míg a 2007-es harmadik fórum a "Befektetés a tudásba" témájára összpontosított: Befektetés a jövőbe" címmel, hangsúlyozva a tudásforrások fontosságát a világ gazdaságainak és társadalmainak jövője irányításában. 2009-ben, a Tudományos Világforum sorozat 10. évfordulója alkalmából a fórum stratégiai jövőképet adott a tudomány jövőjéről, amint azt a "Tudás és jövő" főcím is sugallta.

A 2011-es esemény egy új korszak kezdetét jelentette a World Science Forum történetében. Annak érdekében, hogy a vállalkozás eredményeit megossza, és valódi világesemény legyen, a Magyar Tudományos Akadémia az UNESCO, az ICSU és az AAAS egyetértésével javasolta, hogy a WSF formátumát úgy változtassák meg, hogy minden második alkalommal egy partnerországban kerüljön megrendezésre. A Brazil Tudományos Akadémia szíves felajánlásával a 2013-as World Science Forumot Rio de Janeiróban rendezték meg.

A 2011-es fórum fő témája "A tudomány változó tájai - kihívások és lehetőségek" volt, amely a tudomány és a társadalom néhány legégetőbb kérdésének földrajzi, tematikus és társadalmi vonatkozásaira összpontosított. A 2013-as Rio de Janeiró-i Tudományos Világforum a tudósok és a politikai döntéshozók felelősségét vizsgálta a "Tudomány a fenntartható globális fejlődésért" című témakörben, amely a 6. fórum fő témája volt.

2015-ben a Tudomány Világforum "A tudomány lehetővé tevő ereje" fő témával tért vissza Budapestre, hogy megvitassa, hogyan járul hozzá a tudomány az emberi élet javításához, az üzleti innovációhoz és a politikai döntéshozatalhoz vezető új utak megnyitásához, mielőtt folytatta volna világszerte útját Jordániába, a 2017-es fórumnak otthont adó országba.

2022-es témák, WSF2022: Tudomány a társadalmi igazságosságért

Ezekben a példátlan időkben, amelyeket olyan globális kihívások jellemeznek, mint a COVID-19 világjárvány, az éghajlatváltozás és a tartós szegénység, a tudománynak döntő mértékben hozzá kell járulnia egy egyenlőbb, igazságosabb és méltányosabb világ megteremtéséhez. Ez a cselekvésre való felhívás adta az alapot a Dél-Afrika által a 2022-es fórumra javasolt "Tudomány a társadalmi igazságosságért" témához. A 2022. évi WSF vitái ezért azt vizsgálják majd, hogy a tudománynak milyen szerepet kell játszania annak biztosításában, hogy a társadalmi erőforrások, lehetőségek és kiváltságok mindenki számára elérhetőek legyenek, és igazságos módon legyenek elosztva.

A 2022-es WSF ezért megvitatta, hogy az új tudás előállítása és alkalmazása miként szállhat és kell, hogy szálljon szembe az egyenlőtlenséggel, az igazságtalansággal, a környezetpusztítással és a marginalizációval. A fórum nemcsak a tudomány szerepét vizsgálja majd a társadalmi igazságosság előmozdításában, hanem azt is, hogy a társadalmi igazságosság értékeinek - például a nagyobb átláthatóságnak és a befogadásnak - hogyan kellene átalakítaniuk a tudományos vállalkozás jellegét, hogy az jobban megfeleljen a társadalom igényeinek. A fórumon olyan témák kerülnek reflektorfénybe, mint a nyílt tudomány, a kutatás integritása, valamint az etika és a technológiai irányítás.

A nemzetközi együttműködés kulcsfontosságú lesz a tudomány társadalmi igazságosságot szolgáló ügyének előmozdítása szempontjából, ahogyan a társadalmi kihívásokra adott válaszok szempontjából is. A tudománydiplomácia ezért - a hagyományoknak megfelelően - a 2022-es WSF egyik fontos fókuszpontja lesz. E tekintetben különös figyelmet kap az afrikai tudományos, technológiai és innovációs menetrend, valamint a fejlődő országok globális tudományban való nagyobb részvételének előmozdítása.

A WSF 2022-es programja lehetőséget biztosít arra, hogy a plenáris üléseken a tudósok, a politikai döntéshozók, a társadalom, az ipar és a tudományközvetítők megfontolásait átfogó szempontból

kérdőjelezzék meg, a tematikus üléseken pedig lehetővé teszi a tudomány kérdéseit érintő technikai vitákat.

Honlap és program

<https://worldscienceforum.org/>

<https://worldscienceforum.org/default-rovat-default-cikk/call-for-wsf-thematic-session-proposals-110054>

On-line közvetítés

<https://worldscienceforum.org/contents/live-video-streaming-110131>